

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Tdo/74/2015
Identifikačné číslo spisu: 1613010480
Dátum vydania rozhodnutia: 19.12.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Szabo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:1613010480.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Szaba a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Hatalu v trestnej veci obvineného J. U. pre zločin lúpeže spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. prerokoval na verejnom zasadnutí konanom 19. decembra 2016 v Bratislave dovolanie obvineného J. U. podané prostredníctvom obhajcu JUDr. Imricha Foltýna proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 12. júna 2014, sp. zn. 2To 42/2014, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku dovolanie obvineného J. U. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Malacky zo 7. februára 2014 sp. zn. 3T/205/2013 boli obvinení J. U. a H. M. uznaní za vinných, a to J. U. zo zločinu lúpeže spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a/ Tr. zák. a H. M. zo zločinu lúpeže spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 188 ods. 1 Tr. zák. na skutkovom základe, že

dňa 10.09.2013 v čase okolo 23:00 hod. v Malackách na železničnom priecestí pri Továrenskej ulici pristúpili k poškodenému G. R., ktorému obžalovaný J. U. povedal, nech mu dá všetky veci a nič sa mu nestane, načo sa poškodený pokúsil utiecť, no obžalovaní ho dobehli, zhodili na zem a opakovane ho prevažne do oblasti hlavy udierali päšťami a kopali, pričom ho obžalovaný U. udieral do hlavy aj kameňom a súčasne od neho žiadal, aby vydal všetko, čo má, na základe čoho im poškodený postupne vydal desaťeurovú bankovku a drobné mince v hodnote asi 1 €, mobilný telefón zn. Samsung GT-S5620 s IMEI 352052/04/04/6734/7, občiansky preukaz, zamestnanecký preukaz a platobnú kartu OTP banky, všetky na meno poškodeného, grid kartu a Tesco Clubcard, čím poškodenému G. R., trvale bytom R. XXX/X, S. F., spôsobili pomliaždeniny a tržné rany na hlave a rukách, a taktiež škodu vo výške 60,-€.

Za to bol obvinený J. U. odsúdený podľa § 188 ods. 2, § 38 ods. 4, ods. 5, § 37 písm. m/, Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 11 (jedenásť) rokov, pričom na výkon uloženého trestu bol podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom

stráženia.

Obvinený H. M. bol odsúdený podľa § 188 ods. 1, § 38 ods. 3, § 36 písm. d/, j/, l/ Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky.

Podľa § 51 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. súd mu výkon uloženého trestu podmienene odložil s probačným dohľadom na skúšobnú dobu 4 (štyri) roky.

Podľa § 51 ods. 4 písm. j/ Tr. zák. súd uložil obvinenému povinnosť v skúšobnej dobe preukázateľne sa uchádzať o zamestnanie.

Proti tomuto rozsudku ihneď po jeho vyhlásení podal obvinený J. U. odvolanie do viny i trestu do zápisnice o hlavnom pojednávaní, ktoré odôvodnil prostredníctvom obhajcu osobitným podaním došlým na súd prvého stupňa 24.02.2014.

V dôvodoch svojho odvolania (č.l. 170-171) namietol právnu kvalifikáciu konania podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a/ Tr. zák. Ku skutku sa priznal a jeho spáchanie oľutoval. Pritom zo spáchania trestného činu ho okrem poškodeného nik iný neusvedčoval, pretože spoluobvinený M. sa k tomu nevedel jednoznačne vyjadriť, či bil poškodeného aj kameňom, ktorý mal v ruke.

V odvolaní poukazoval aj na zaujímavý postoj poškodeného R., ktorý na hlavnom pojednávaní orodoval za obvineného M. s tým, že mu treba dať šancu. Pripomenul, že obvinený M. bol prepustený z väzby na slobodu a tak sa mohol kedykoľvek kontaktovať s poškodeným. Z jeho pohľadu sa javí výpoveď obvineného M. ako nepravdivá a skresľujúca skutočný priebeh udalosti. Záverom svojho odvolania sa domáhal právne posúdiť jeho konanie iba podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. a následne uloženia primeraného trestu.

Predsedička senátu súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 314 Tr. por. doručila rovnopis odvolania obvineného ostatným stranám trestného konania, pričom k odvolaniu obvineného sa vyjadril poškodený G. R. podaním zo 14. marca 2014 (č.l. 176-177). Vo svojom vyjadrení uviedol, že za nikoho neorodoval. K svojmu vyjadreniu doložil i lekársku správu ošetrojúceho lekára, ktorá by mohla potvrdiť jeho výpoveď.

Rozsudok ohľadne obvineného H. M. nadobudol právoplatnosť dňom 6. marca 2014.

Na základe včas podaného odvolania vo veci rozhodoval Krajský súd v Bratislave, ktorý na verejnom zasadnutí 12. júna 2014 rozsudkom sp. zn. 2To 42/2014 podľa § 321 ods. 1 písm. d/, ods. 3 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo vzťahu k obvinenému J. U. vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a sám vo veci rozhodol a podľa § 188 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 36 písm. j/, § 38 ods. 3, ods. 5 Tr. zák. uložil obvinenému trest odňatia slobody vo výmere 9 (deväť) rokov, pričom podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. zaradil obvineného na výkon uloženého trestu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Rozsudok súdu prvého stupňa nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 12. júna 2014, kedy vo veci rozhodol krajský súd, pričom obvinený uložený trest od 12. júna 2014 aj vykonáva, t. č. v Ústave na výkon trestu Leopoldov.

Odpis rozhodnutia krajského súdu obvinený i jeho obhajca prevzali 11. júla 2014, prokurátor prevzal rozhodnutie 10. júla 2014 a rozhodnutie prevzal i poškodený G. R..

Okresný súd Malacky dňa 9. decembra 2016 predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dovolanie obvineného J. U., ktoré podal prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. Imricha Foltýna. Dovolanie bolo podané na súde prvého stupňa 9. novembra 2016 z dôvodov § 371 ods. 1 písm. c/, i/ Tr. por.

V písomných dôvodoch dovolania (č.l. 289-291) obhajca uviedol, že dovolanie podáva na základe žiadosti obvineného, nakoľko podľa názoru obvineného došlo zo strany súdov k porušeniu zákona v jeho neprospech. Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. spočíva v tom, že do konania mal byť pribratý znalec z odboru traumatológia za účelom posúdenia, či k zraneniam poškodeného vôbec došlo v dôsledku použitia kameňa. Rovnako mal byť posúdený znalcom z oblasti psychiatrie, či vôbec mohol byť v danom konaní trestne zodpovedný. Nepribratím znalcov tak došlo zo strany súdov k zásadnému porušeniu práva na obhajobu.

Napriek existencii pochybností o použití kameňa obvineným a teda o zásadnej skutkovej otázke, sudy neaplikovali v prípade obvineného zásadu „in dubio pro reo“. Prvostupňový súd uznal obvineného za vinného na báze prevažujúcich nepriamych dôkazov, pričom nebral do úvahy dôkazy svedčiace v jeho prospech, akými sú výsledky kriminalistického skúmania DNA, alebo zápis z ohliadky miesta činu, kde sa žiadny kameň nenašiel a druhostupňový súd toto rozhodnutie potvrdil. Sudy tak na základe takto ustáleného skutkového stavu dospeli k záveru, že lúpež spáchal so zbraňou. S uvedenou právnou kvalifikáciou sa nemožno stotožniť, lebo v konaní nebolo jednoznačne preukázané použitie kameňa. Rozhodnutie je tak založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, pretože konanie malo byť posúdené iba podľa § 188 ods. 1 Tr. zák.

V závere svojho dovolania navrhol, aby najvyšší súd vyslovil rozsudkom porušenie zákona v príslušných ustanoveniach, o ktoré sa dovolacie dôvody opierajú a súčasne aby zrušil rozsudok okresného i krajského súdu.

Samosudkyňa súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. doručila rovnopis dovolania ostatným stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté, s upozornením, že sa môžu v lehote, ktorú im určila, k dovolaniu obvineného vyjadriť. Uvedenú možnosť využil okresný prokurátor, ktorý podaním došlým na okresný súd 29. novembra 2016 (č.l. 294-295) navrhol dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť, nakoľko námietky obvineného nenapĺňajú uplatnené dovolacie dôvody.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolacích (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, 3 Tr. por.). Dovolanie bolo podané po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku (§ 372 Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.). Zároveň však pri predbežnom prieskume zistil, že dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach opakovane zdôrazňuje, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných pochybení súdov a predstavuje výnimočné prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, ktorá zásada je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Táto výnimočnosť je vyjadrená práve obmedzenými možnosťami pre podanie dovolania, aby sa širokým uplatňovaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

Dovolanie preto možno podať iba z dôvodov taxatívne uvedených v ustanovení § 371 Tr. por., pričom dôvod dovolania sa musí v dovolaní vždy uviesť (§ 374 ods. 2 Tr. por.). Dovolací súd je viazaný uplatnenými dôvodmi dovolania a ich odôvodnením (§ 385 ods. 1 Tr. por.) a nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy. Právne fundovanú argumentáciu má zaistiť práve povinné zastúpenie obvineného obhajcom - advokátom.

Zároveň je potrebné poukázať na ustanovenie § 371 ods. 4 Tr. por., v zmysle ktorého dôvody podľa odseku 1 § 371 Tr. por. písm. a/ až písm. g/ nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to

neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

V predmetnej veci ako už bolo vyššie konštatované, obvinený v dôvodoch odvolania proti rozsudku súdu prvého stupňa namietal iba vinu a domáhal sa uloženia primeraného trestu. Žiadne porušenie práva na obhajobu nenamietal a nemal žiadne návrhy na doplnenie dokazovania. Rovnako nepožadoval pribrať do konania znalcov. Dovolaciemu súdu tak v akceptovaní dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e/ Tr. por. bráni vyššie citované ustanovenie § 371 ods. 4 Tr. por.

Napriek tomu považuje dovolací súd za potrebné uviesť, že v predložennom spisovom materiáli sa nenachádza žiadny dôkaz, ktorý by odôvodňoval opodstatnenosť námietky obvineného, že v konaní došlo k zásadnému porušeniu práva na obhajobu.

Obvinený J. U. ako ďalší dovolací dôvod uplatnil dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu možno namietat', že skutok, zistený súdom v pôvodnom konaní, bol nesprávne kvalifikovaný ako trestný čin, hoci išlo o iný trestný čin alebo nešlo o žiadny trestný čin. Okrem týchto pochybení, ktoré sa týkajú právneho posúdenia skutku, možno tiež vytýkať iné chybné hmotnoprávne posúdenie, pod ktorým sa rozumie právne posúdenie inej skutkovej okolnosti, ktorá má význam z hľadiska hmotného práva. Z dikcie tohto ustanovenia vyplýva, že vo vzťahu k zistenému skutku možno dovolaním namietat' iba právne pochybenia. Dovolací súd nie je oprávnený v dovolacom konaní preskúmať postup súdov nižšieho stupňa pri dokazovaní a hodnotení dôkazov, ale vychádza iba z konečných skutkových zistení, ktoré urobili sudy nižšieho stupňa a v nadväznosti na tieto skutkové zistenia posudzuje správnosť aplikovaného právneho posúdenia. Tieto skutkové zistenia nemôže meniť ani doplniť. Najvyšší súd v dovolacom konaní nie je akousi treťou inštanciou, ktorá preskúmava skutkový stav veci, pretože ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa, ktorého závery môže dopĺňovať, prípadne korigovať iba odvolací súd v rámci konania o odvolaní na základe riadnych opravných prostriedkov.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že východiskom pre existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. sú skutkové zistenia vyjadrené v popise skutku v príslušnom výroku rozhodnutia vo veci samej, ktorá je právoplatne ukončená.

V posudzovanej veci však uplatnené dovolacie námietky obvineného tento dovolací dôvod nenapĺňajú. Obvinený totiž poukázaním na tento dovolací dôvod namietal, že súdmi zistený skutkový stav v napadnutom rozsudku nevykazuje všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu, z ktorého bol uznaný za vinného. Tento svoj názor vyvodzoval najmä z nesprávneho hodnotenia dôkazov, resp. nezabezpečenia všetkých dôkazov. Obvineným uplatnené námietky sa netýkajú hmotného práva, ale v skutočnosti sa týkajú porušenia procesných ustanovení (vykonávania dôkazov) a následne smerujú k revízií skutkových zistení v jeho prospech. Vlastne predkladá vlastnú verziu skutkového stavu, ktorá skutočnosť je však mimo uplatnený dovolací dôvod.

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

V posudzovanej veci, ako už bolo vyššie uvedené, neboli splnené zákonné podmienky dovolania, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dovolanie obvineného J. U. podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.